

Salg af liberaliserede lægemidler

2006-2013

2013

Af Ulrik Lindved Clausen

Kontakt: Marie Ø. Hagedorn, MAOH@SSI.DK

Udgiver: Statens Serum Institut

Ansvarlig institution: Statens Serum Institut

Design: Statens Serum Institut

Copyright: Statens Serum Institut

Version: 1

Versionsdato: 20141104

Format: PDF

Indhold

1. Resumé	4
2. Salg af liberaliserede lægemidler i 2013	5
3. Udvikling i apotekernes og detailhandlens omsætning og produktsammensætning	10
4. Udvikling i salget af liberaliserede lægemidler solgt i håndkøb	12
1.1 Udvikling i overordnede grupper inden for håndkøbssalg	13
1.1.1 Rygeafvænningsmidler	15
1.1.2 Næsespray	15
1.1.3 Resterende lægemidler	16
4. Nye liberaliseringer	19
5. Appendiks	22

1. Resumé

Tidligere havde apotekerne eneret til at sælge medicin i Danmark. I 2001 blev en række lægemidler liberaliseret. Det betød, at forhandlere uden for apotekerne (herefter benævnt detailhandel), som f.eks. kiosker, dagligvarebutikker og materialister, kunne søge om tilladelse til at sælge visse håndkøbslægemidler. I de efterfølgende år er sortimentet af liberaliserede lægemidler blevet gradvist udvidet.

Statens Serum Institut overvåger salget af de liberaliserede lægemidler. Denne analyse viser udviklingen i handlen med de liberaliserede lægemidler i perioden 2006 til 2013. Analysen fokuserer på salg og markedsandele, men undersøger ikke udviklingen i priser og mængder.

Hovedresultater om salget af de liberaliserede håndkøbslægemidler for perioden 2006 til 2013:

- Det samlede salg af liberaliserede lægemidler er i perioden 2006 til 2013 steget med 157 mio. kr. fordelt på 25 mio. kr. på apotekerne og 132 mio. kr. i detailhandlen.
- En stor del af stigningen i salget af liberaliserede lægemidler (46 mio. kr.) skyldes, at lægemidler har ændret udleveringsbestemmelse fra *apoteksforbeholdt* til *ikke-apoteksforbeholdt (liberaliseret)*. Der er altså ikke tale om et mersalg, men om, at omsætning, der før blev registreret som *apoteksforbeholdt* salg, nu bliver registreret som *liberaliseret* salg.
- Stigningen i salget af liberaliserede lægemidler fra apotekerne på 25 mio. kr. dækker over en stigning i salget af liberaliserede lægemidler i håndkøb på 121 mio. kr. (19 pct.) og et fald i salget af liberaliserede lægemidler solgt på recept på 96 mio. kr. (-27 pct.).
- Detailhandlen har øget sin markedsandel med 5 procentpoint gennem et større salg af rygeafvænningsmidler, smertestillende medicin, hals- og hostemidler og næsespray.
- Detailhandlen har kun i et begrænset omfang formået af få del i markedet for midler mod forstoppelse, allergi samt diverse cremer o.l. til huden.
- Konkurrence fra detailhandlen sker ikke øjeblikkeligt efter et lægemiddel ændrer udleveringsbestemmelse fra apoteksforbeholdt til liberaliseret håndkøbsmedicin, og efterfølgende kun i et begrænset omfang.

2. Salg af liberaliserede lægemidler i 2013

I 2013 er det samlede lægemiddelforbrug i primærsektoren opgjort til 11,8 mia. kr. Heraf har de liberaliserede lægemidler en omsætning på 1,4 mia. kr. Det svarer til en andel på ca. 12 pct. af den samlede omsætning i primærsektoren, se figur 1. Denne andel har været forholdsvis konstant siden 2006.

Håndkøbslægemidlerne, der er sammensat af liberaliserede lægemidler og apoteksforbeholdte håndkøbslægemidler, havde en omsætning på 2,1 mia. kr. i 2013. De liberaliserede lægemidler udgør dermed 67 pct. af alle solgte håndkøbslægemidler.

Liberaliserede lægemidler = Ikke-apoteksforbeholdt håndkøbsmedicin

Indtil 2001: Apotekerne har eneret på at sælge medicin i Danmark.

2001: Apoteksforbeholdet for en række håndkøbslægemidler bliver ophævet, så det bliver muligt at købe disse lægemidler i butikker med særlig tilladelse. Det gælder fx antirygemidler, hals- og hostemidler, samt næsemidler.

2003: Bredden af liberaliserede produkter bliver udvidet med bl.a. antihistaminer mod allergi og gigtmidlet glucosamin.

2007: Det bliver nu muligt at bl.a. købe enkelte mavesårsmidler og afføringsmidler uden for apoteket.

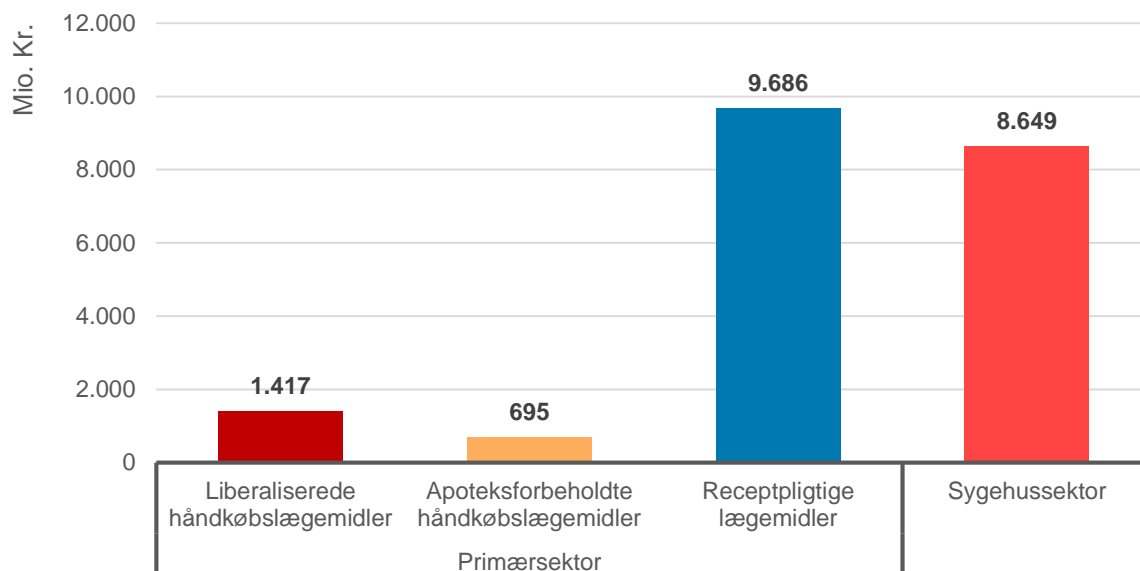
2011: Sortimentet af lægemidler, der kan købes uden for apotekerne, udvides igen med bl.a. flere allergimidler og cremer til huden (mod fx svamp og forkølelsessår).

2013: Flere midler mod forstoppelse liberaliseres.

De liberaliserede lægemidler kan fordeles på 11 hovedgrupper, som illustreret i figur 2, der samtidig angiver salget henholdsvis i håndkøb og på recept.

Alle liberaliserede lægemidler er håndkøbslægemidler, som er karakteriseret ved at kunne købes uden forevisning af en recept. En recept er dog påkrævet, hvis man som borger er berettiget til regionalt medicintilskud (klausuleret eller enkelt). Salget på recept, som kun sker på apotekerne, er derfor et tegn på, at håndkøbslægemidler købes med offentlig medfinansiering.

Figur 1. Liberaliserede lægemidler sammenholdt med apoteksforbeholdte håndkøbslægemidler og receptpligtig medicin solgt i primærsektor, samt medicinsalg i sygehussektor, 2013

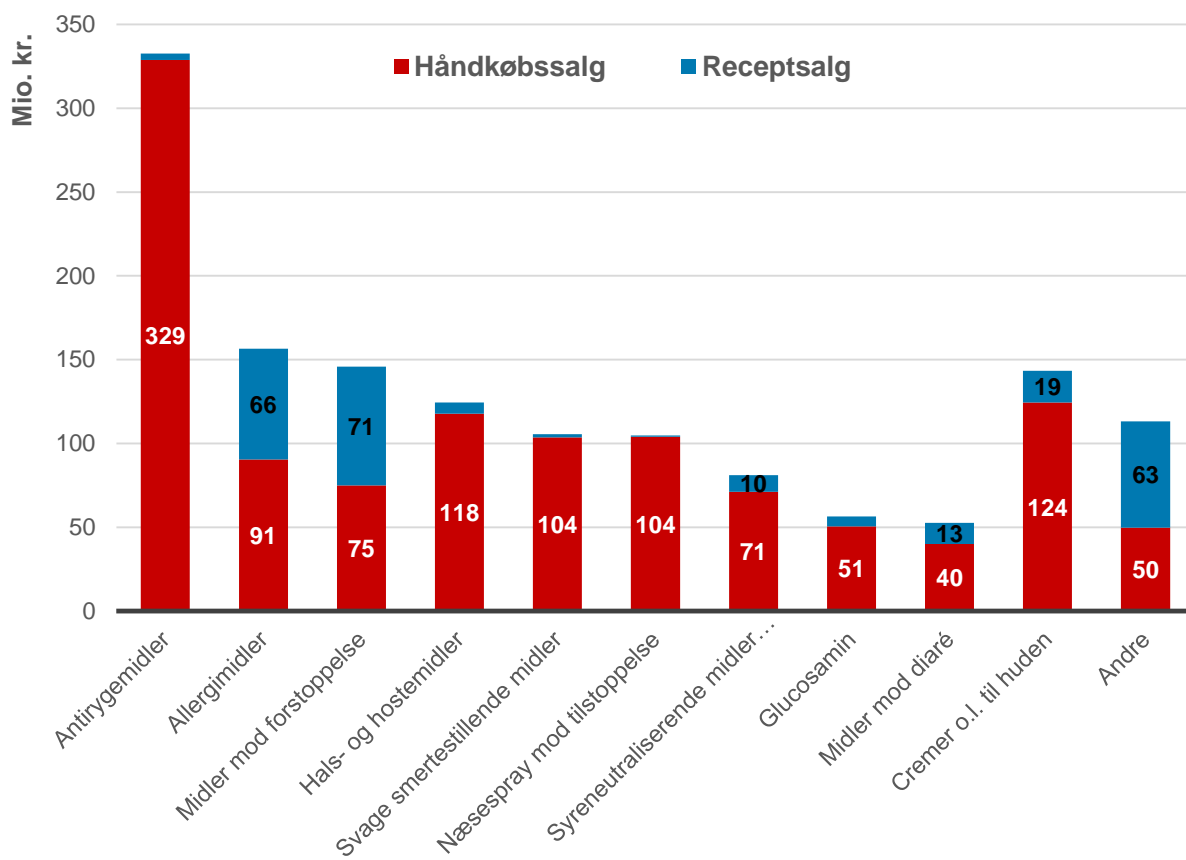
Rygeafvænningsmidler er den største lægemiddelgruppe med en omsætning på ca. 330 mio. kr. i 2013.

Herefter er *allergimidler* og *midler mod forstoppelse* de næststørste lægemiddelgrupper, hver med en omsætning på omkring 150 mio. kr. i 2013. For disse to lægemiddelgrupper tilskrives næsten halvdelen af omsætningen lægemidler solgt på recept. Udover at være store lægemiddelgrupper med et stort receptsalg, er allergimidler og midler mod forstoppelse begge karakteriseret ved, at detailhandlen står for en meget begrænset andel af håndkøbssalg. Dette vil blive illustreret under afsnit 3.

Omvendt er de tre lægemiddelgrupper *hals- og hostemidler*, *svage smertestillende midler* og *næsesprays* karakteriseret ved et lavt receptsalg – og samtidig et relativt højt håndkøbssalg i detailhandlen, jf. det senere afsnit 3. Hver af de tre lægemiddelgrupper havde i 2013 en omsætning på 110 mio. kr.

Lægemiddelgrupperne *cremer o.l. til huden* (omsætning ca. 150 mio. kr.) og *"andre"* (omsætning ca. 110 mio. kr.) dækker begge over forholdsvis forskellige lægemidler. De to grupper er derfor mindre skarpt defineret set i forhold til de andre lægemiddelgrupper.

Cremer o.l. til huden omfatter bl.a. bedøvende og smertestillende midler og midler mod svamp og herpes.

Figur 2. Omsætning af liberaliserede lægemidler (håndkøbs- og receptsalg) opgjort på lægemiddelgrupper, 2013

Gruppen "andre" er en decideret restgruppe. Lægemidlerne i denne gruppe spænder over adskillige ATC-hovedgrupper¹ og vidt forskellige måleenheder (f.eks. g eller ml). Eftersom det ikke er muligt at summere over alle de forskellige mængdeenheder i gruppen "andre", kan disse lægemidler kun opgøres ud fra den samlede omsætning.

For mere information om gruppernes sammensætning henvises der til tabel A1 i appendikset. For en årlig opgørelse af undergruppernes omsætning og mængdesalg henvises der til opslagstabellerne A2 og A3 i appendikset.

¹ ATC (Anatomical Therapeutic Chemical Classification System) er klassifikationer, som beskriver de aktive indholdsstoffer i lægemidlerne.

1.1 Nye Liberaliseringer

Fra 2007 til 2013 er markedet af liberaliserede lægemidler løbende blevet udvidet med en række "nye liberaliseringer" (dvs. håndkøbslægemidler, hvor udleveringsbestemmelsen er ændret fra *apoteksforbeholdt* til *ikke-apoteksforbeholdt*), se faktaboks.

Disse er illustreret i figur 3, som angiver omsætningen af de nye liberaliseringer i de sidste 12 måneder op til liberaliseringen, dvs. mens lægemidlerne stadig kun blev forhandlet af apotekerne. Salget af lægemidlerne er opdelt på håndkøbssalg henholdsvis receptsalg af håndkøbsmedicinen.

De mest markante nye liberaliseringer findes blandt syreneutraliserende midler m.m. (23 mio. kr.) og "andre" lægemidler (34 mio. kr.) fra april 2007 og allergimidler (21 mio. kr.) fra december 2011.

De nye liberaliseringer er alle karakteriseret ved at have et betydeligt receptsalg med undtagelse af de liberaliserede hals- og hostemidler.

Udleveringsbestemmelser

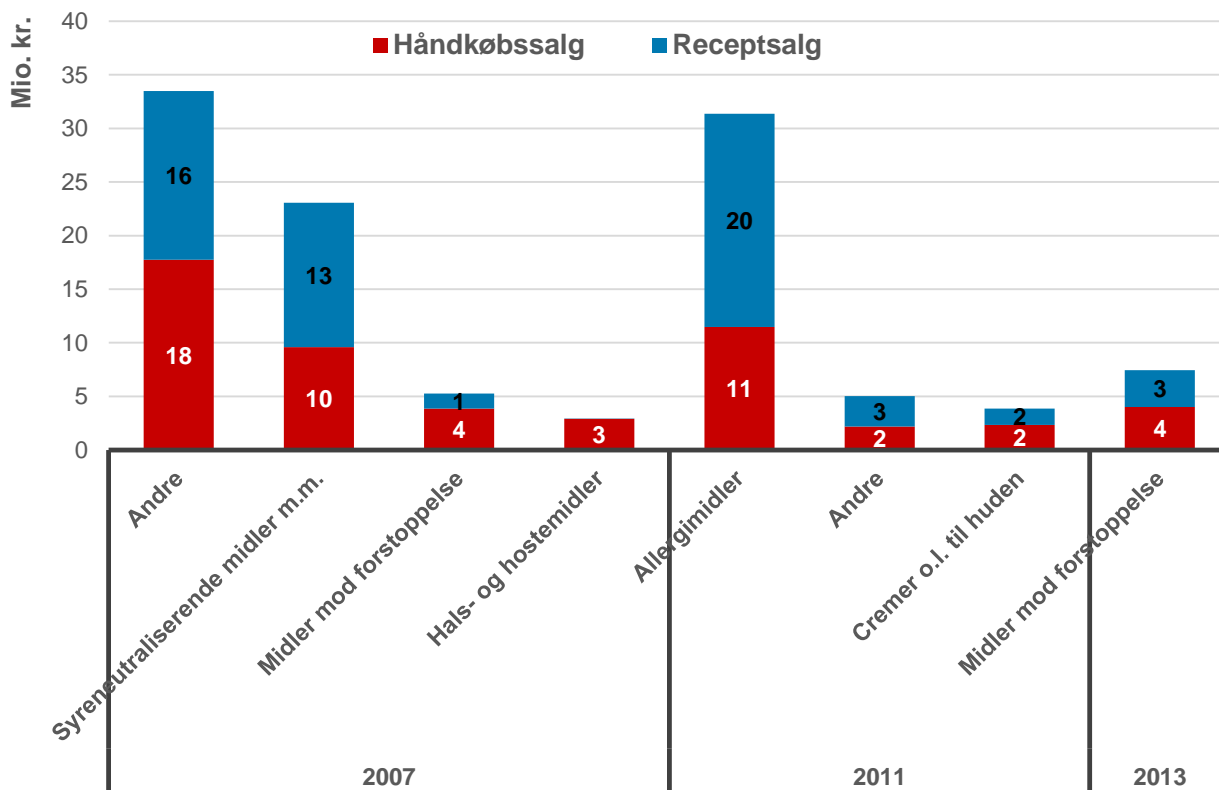
I Danmark reguleres markedet for slag af medicin af Sundhedsstyrelsen. De tildeler en udleveringsbestemmelse til hvert lægemiddel, der siger noget om, hvordan lægemidlet må sælges:

Receptpligtigt: Lægemidlet må kun sælges, hvis en læge har udskrevet det.

Apoteksforbeholdt håndkøbsmedicin: Lægemidlet må sælges uden recept, men kun på apoteket.

Ikke-apoteksforbeholdt håndkøbsmedicin (Liberaliseret): Lægemidlet må sælges uden recept, både på apoteker og i de butikker, der har en særlig tilladelse til at sælge medicin.

Figur 3. Omsætning af håndkøbslægemidler op til liberalisering, opgjort på lægemiddelgruppe og år for liberalisering.

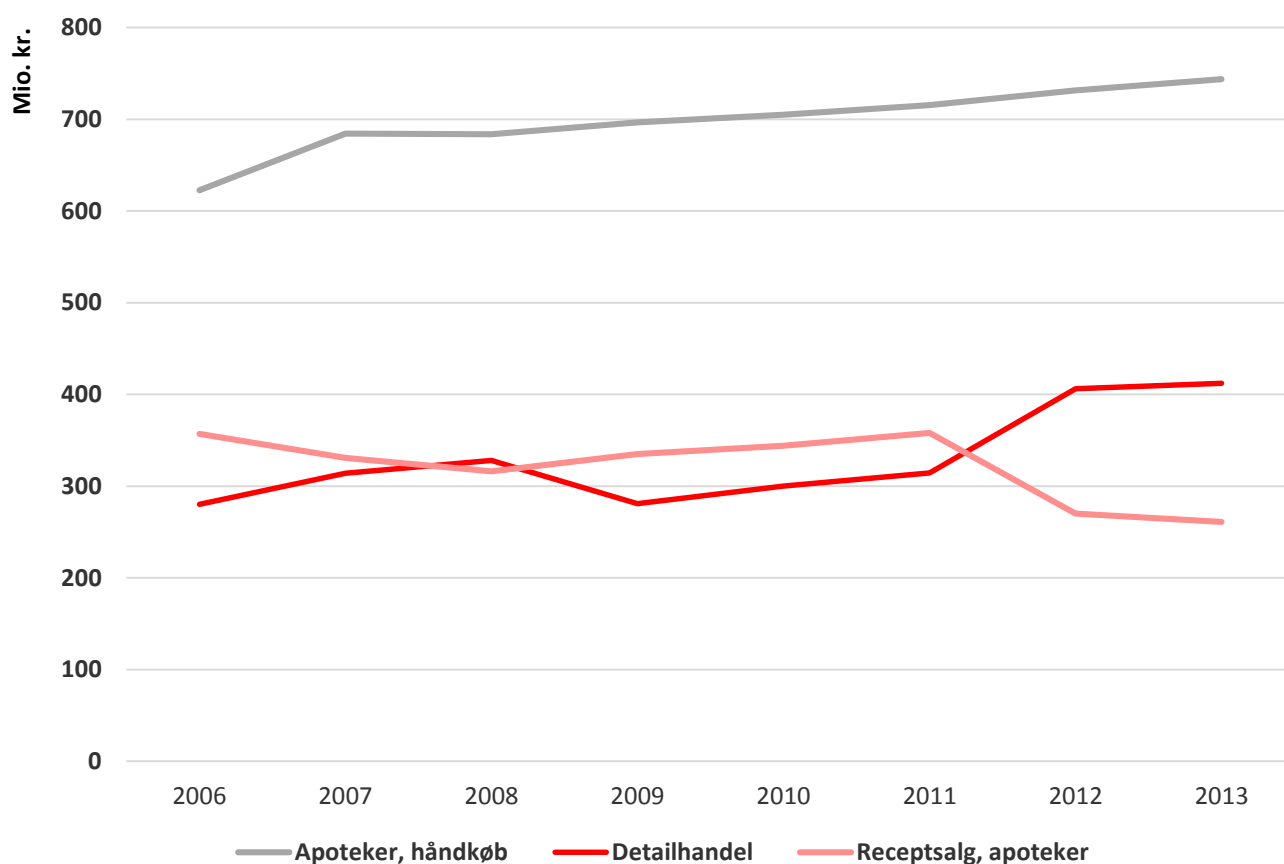

Note: Omsætningen af nye liberaliserede lægemidler er baseret på salget i de sidste 12 mdr. op til tidspunktet, hvor apoteksforbeholdet ophæves.

3. Udvikling i apotekernes og detailhandlens omsætning og produktsammensætning

Det samlede salg af liberaliserede lægemidler er steget med 157 mio. kr. i perioden 2006 til 2013. Apotekernes salg af liberaliserede lægemidler i håndkøb er steget med 121 mio. kr. (19 pct.) fra 623 til 743 mio. kr., mens deres salg af liberaliserede lægemidler på recept er faldet med 96 mio. kr. (27 pct.) fra 357 i 2006 til 261 mio. kr. i 2013. I perioden er detailhandlens lægemiddelsalg steget fra 280 til 412 mio. kr. svarende til en meromsætning på 132 mio. kr. (47 pct.).

Figur 4. Udvikling i omsætningen af liberaliserede lægemidler, 2006-2013

Note: Håndkøbslægemidler skal ordineres på recept, for at borgeren kan drage nytte af en eventuel/særlig tilskudsberettigelse til lægemidlet.

Fra 2007 til 2013 har apotekerne oplevet en jævn stigning i deres omsætning af liberaliserede lægemidler, som købes uden recept. Nye liberaliseringer har været en vigtig kilde til apotekernes meromsætning. Eksempelvis er den markante stigning i 2007 (62 mio. kr.) delvist en følge af nye liberaliseringer, hvorved der sker en omklassificering af omsætningen fra apoteksforbeholdt til liberaliseret salg (jf. det senere afsnit om "Nye liberaliseringer").

Udviklingen i detailhandlens omsætning har til sammenligning været præget af større udsving, hvilket kommer til udtryk ved et markant fald og stigning i hhv. 2009 og 2012. Udviklingen afspejler i høj grad udviklingen i detailhandlens salg af rygeafvænningsmidler.

Apotekernes salg af liberaliserede lægemidler på recept er i perioden faldet 96 mio. kr. (27 pct.). Salget blev i 2007 reduceret kraftigt som følge af, at acetylsalicylsyre fik ændret udleveringsbestemmelse og blev omklassificeret fra ikke-apoteksforbeholdt til apoteksforbeholdt.

I 2011 var der tilskudsstop for gigtmidlet glucosamin grundet manglende evidens for effekten, hvorved borgerens økonomiske incitament for at købe lægemidlet på recept forsvandt. I 2012 faldt receptsalget af glucosamin således med 120 mio. kr. Herfra overgik en mindre andel til håndkøbssalg på apotekerne (17 mio. kr.) og i detailhandlen (4 mio. kr.)².

Alle de liberaliserede lægemidler kan købes uden en recept. Det kan dog alligevel være en fordel at købe lægemidlerne på recept, hvis man som borger er berettiget til regionalt medicintilskud. Eftersom detailhandlen ikke kan formidle medicintilskuddet, er der reelt ikke fri konkurrence mellem apoteker og detailhandlen på de liberaliserede lægemidler, som købes på recept. Derfor vil apotekernes salg af liberaliserede lægemidler på recept ikke blive medtaget i resten af analysen.

² For mere information, se analysen "*Brug af andre smertestillende lægemidler før og efter tilskudsstop på glucosamin*" fra Statens Serum Institut 2013

4. Udvikling i salget af liberaliserede lægemidler solgt i håndkøb

I 2013 stod detailhandlen for 36 pct. af den samlede omsætning af liberaliserede lægemidler solgt i håndkøb (dvs. eksklusive receptsalg). Figur 5 illustrerer, hvordan det samlede marked for denne gruppe af liberaliserede lægemidler er sammensat på forhandler og lægemiddelgruppe.

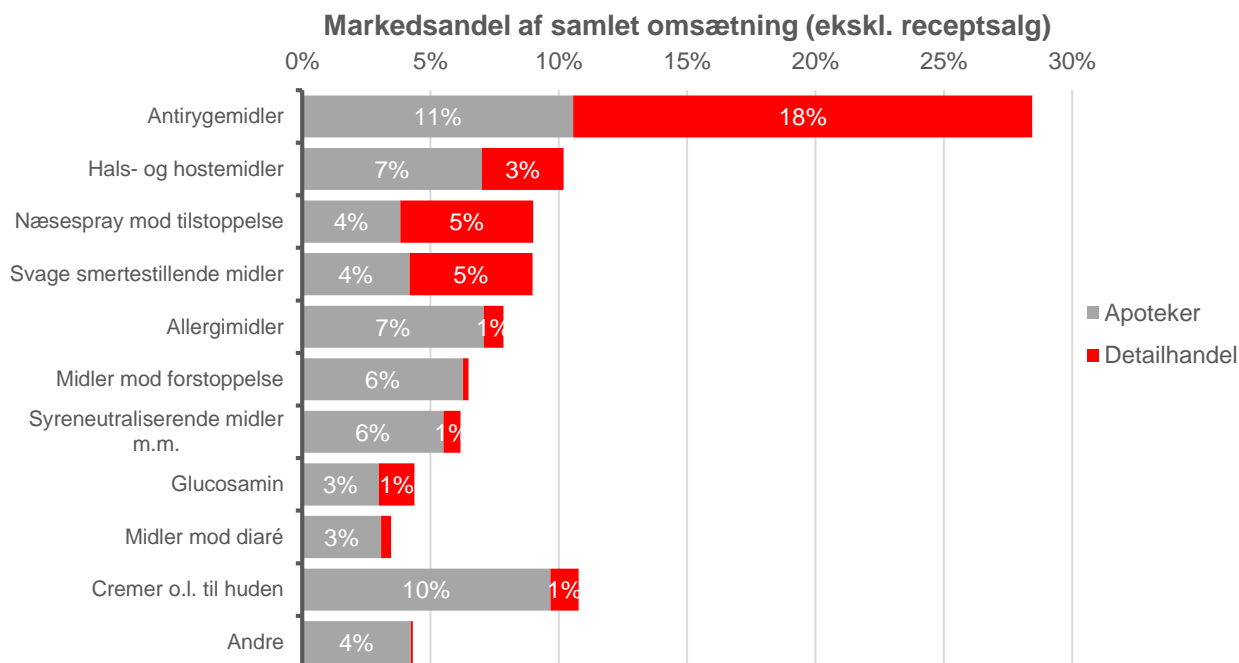
Denne del af analysen handler kun om liberaliserede lægemidler købt i håndkøb.

Apotekernes salg af liberaliserede lægemidler på recept er derfor ikke medtaget.

Rygeafvænningsmidlerne udgør den største andel af omsætningen både på apotekerne og i detailhandlen og udgør i alt 29 pct. I 2013 havde apotekerne en omsætning af rygeafvænningsmidler på 122 mio. kr., mens detailhandlen solgte for 207 mio. kr.

Detailhandlens omsætning er karakteriseret ved at være koncentreret på enkelte lægemiddelgrupper, de nævnte rygeafvænningsmidler, og dertil næsespray, midler mod svage smerter samt hals- og hostemidler. I modsætning hertil er apotekernes omsætning mere jævnt fordelt på de enkelte lægemiddelgrupper.

Figur 5. Sammensætning af markedet for liberaliserede lægemidler, 2013

Det er særligt for lægemidlerne mod allergi, forstoppelse og mavesyre samt cremer o.l. til huden, at apotekerne sidder på en forholdsvist stor andel af markedet.

Gruppen for forskellige cremer o.l. til huden udgjorde i 2013 11 pct. af omsætningen af de liberaliserede lægemidler. Heraf stod detailhandlen for mindre end en tiendedel. Det er særligt inden for undergrupperne *hudmidler mod svamp* og *andre hudmidler*, at detailhandlen har et begræset salg, mens deres markedsandel af cremer mod lokale smerte og forkølelsessår ligger på hhv. 16 og 22 pct., jf. omsætningstal i tabel A3 i appendikset.

1.2 Udvikling i overordnede grupper inden for håndkøbssalg

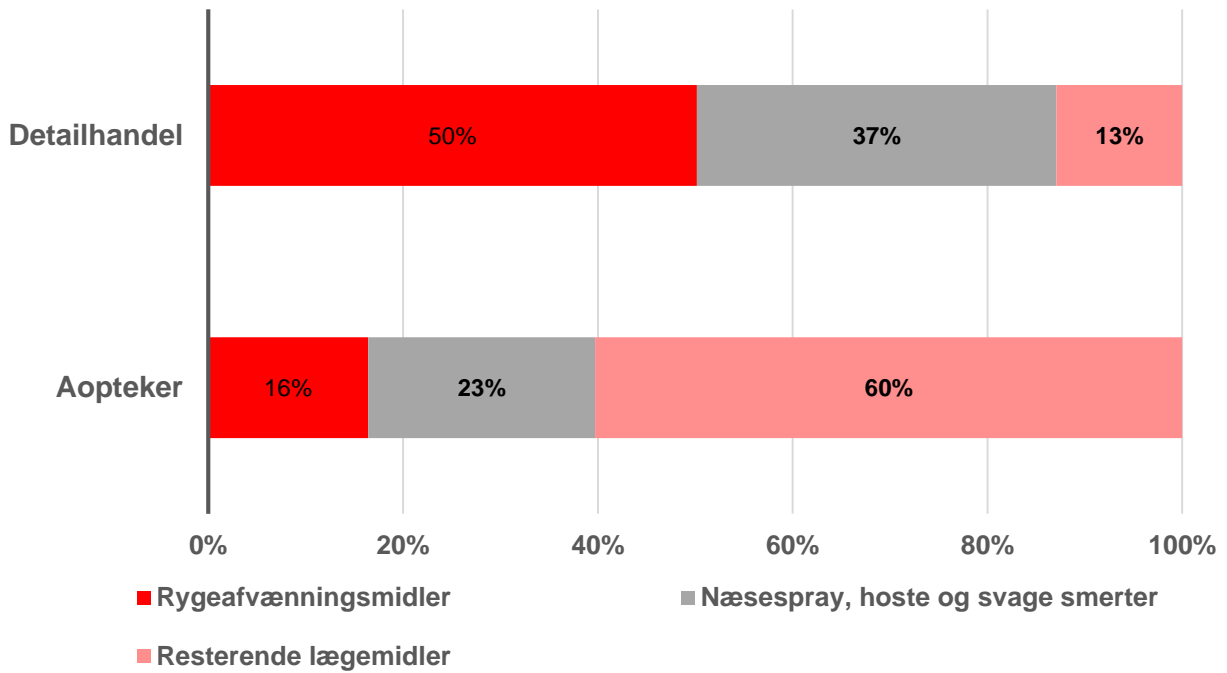
På de følgende sider beskrives, hvordan omsætningen har udviklet sig fra 2006 til 2013. For at give et klart overblik, er de 11 lægemiddelgrupper fra foregående figur inddelt i tre overordnede grupper:

- **Rygeafvænningsmidler**, i kraft af gruppens relative vægt inden for både apoteker og detailhandel
- **Næsespray og midler mod svage smerter og hoste**. Disse tre lægemiddelgrupper har alle relativ stor betydning for detailhandlen og detailhandlens omsætning af disse har været ensartet.
- De **restende lægemidler**

Detailhandlens og apotekernes omsætning er sammensat vidt forskelligt på disse tre grupper, som illustreret i figur 6. F.eks. udgøres 50 pct. af detailhandlens omsætning af rygeafvænningsmidler, mens dette kun er tilfældet for 16 pct. apotekernes omsætning. Omvendt kommer 60 pct. af apotekernes omsætning fra listen af de resterende lægemidler, mens disse lægemidler kun udgør 13 pct. af detailhandlens omsætning.

Der henvises til tabel A2-A3 og figur A1-A11 i appendikset for separate opgørelser af udviklingen i hver enkelt af de 11 primære lægemiddelgrupper.

Figur 6. Overordnet salgssammensætning for hhv. apoteker og detailhandlen, 2013

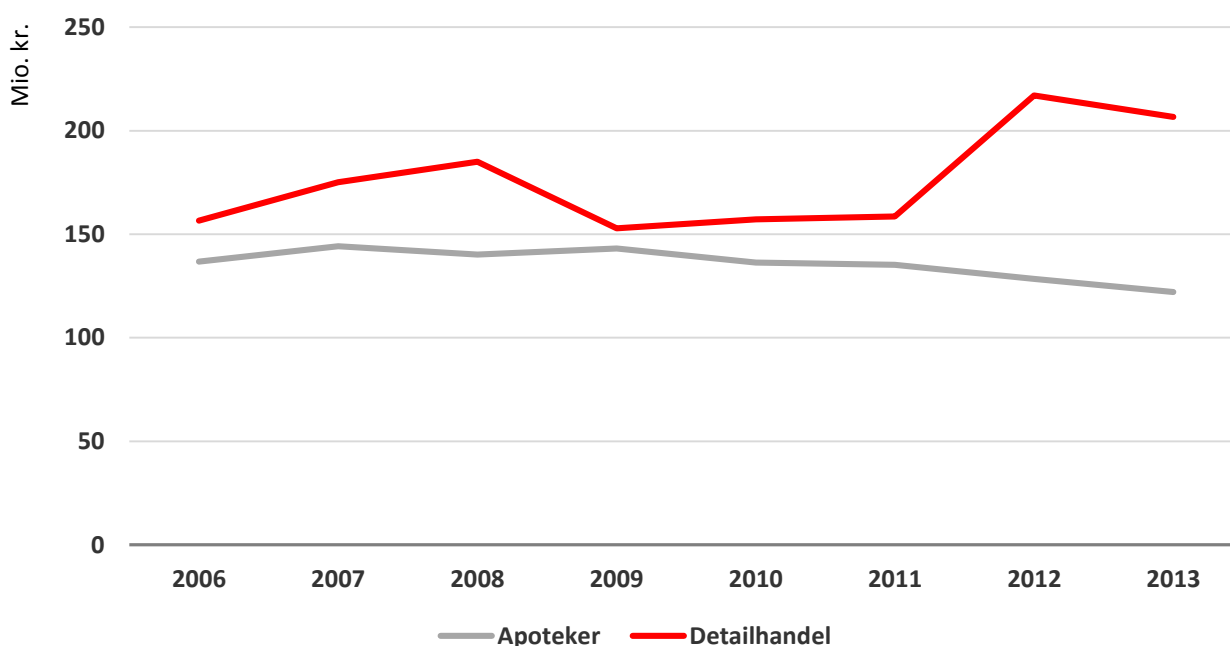

1.2.1 Rygeafvænningsmidler

Detailhandlen har i hele perioden 2006-2013 haft et større salg af rygeafvænningsmidler end apotekerne. Fra 2006 til 2013 er detailhandlens omsætning af rygeafvænningsmidler steget med 50 mio. kr. (32 pct.). Stigningen fra 2011 til 2012 var alene på 58 mio. kr., jf. figur 7.

Apotekernes omsætning af rygeafvænningsmidler er i samme periode faldet med 15 mio. kr. (11 pct.). Udviklingen har været mere jævn henover perioden set i forhold til udviklingen i detailhandlen. Særligt detailhandlens markante fald og stigning i 2009 og 2012 er ikke observeret hos apotekerne.

Figur 7. Udvikling i omsætningen af rygeafvænningsmidler

1.2.2 Næsespray, svage smertestillende og hals- og hostemidler

Apotekernes samlede omsætning af næsespray, svage smertestillende og hals- og hostemidler har i hele perioden været større end detailhandlens. Forskellen er dog blevet gradvist mindre i takt med, at detailhandlens omsætning af disse lægemidler har været stødt stigende, jf. figur 8.

Detailhandlens omsætning af de tre lægemiddelgrupper er steget med 81 mio. kr. (115 pct.) i perioden 2006-2013. Til sammenligning er apotekernes omsætning blot steget 17 mio. kr. (11 pct.).

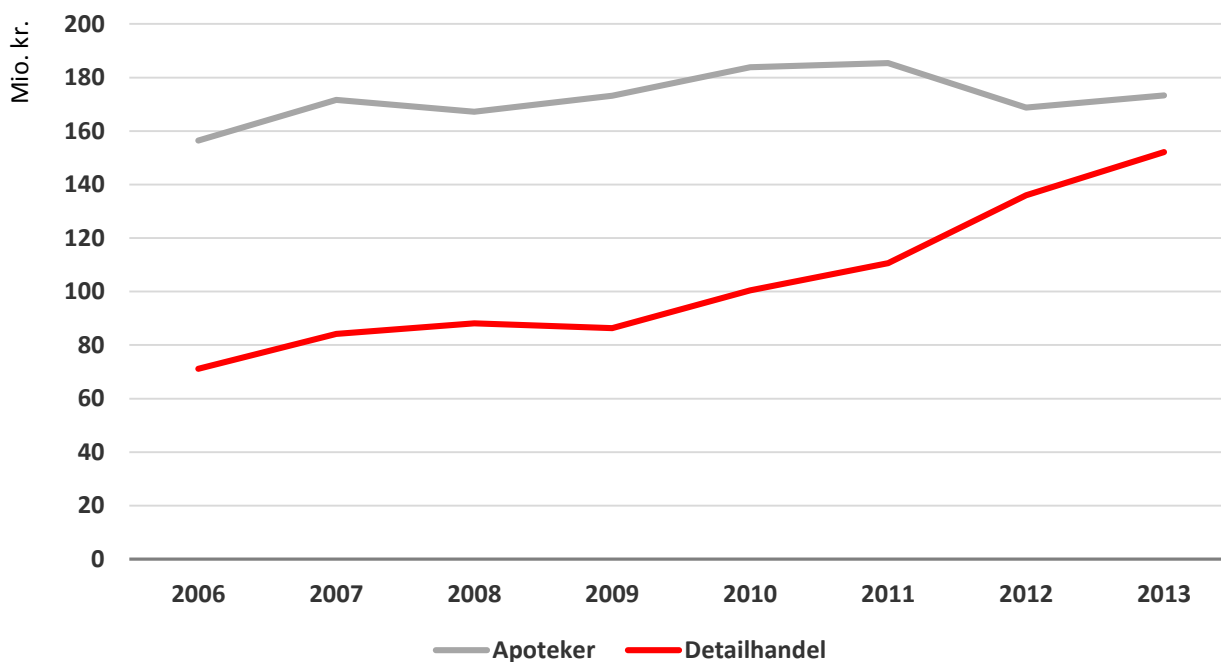
Udviklingen i detailhandlens omsætning er drevet af alle de tre lægemiddelgrupper. Næsespray er steget med 28 mio. kr. i perioden, mens hals- og hostemidler er steget med 21 mio. kr. Salget af svage smertestillende lægemidler er steget med 31 mio. kr., hvoraf ca. 1/3 tilskrives

en større efterspørgsel efter liberaliserede pakninger, efter at større pakninger blev gjort receptpligtige fra oktober 2013.

Den stigende omsætning af liberaliserede lægemidler på apotekerne er primært drevet af et større salg af hals- og hostemidler på 15 mio. kr. Apotekernes salg af næsespray er modsat faldet med ca. 20 pct. (11 mio. kr.). Tilsvarende har apotekernes salg af svage smertestillende lægemidler været stødt aftagende indtil ændringen i udleveringsbestemmelse for de større apoteksforbeholdte pakninger, hvorefter salget er steget markant i 4. kvartal 2013 ligesom i detailhandlen.

For information om omsætning og mængdesalg for de enkelte lægemidler, se tabel A2-A3 og figur A2-A4 i appendikset.

Figur 8. Udvikling i omsætningen af næsespray, svage smertestillende og hals- og hostemidler

1.2.3 Resterende lægemidler

De syv grupper, som udgør de "resterende" lægemidler, er de syv nederste grupper i figur 5, bl.a. allergimidler, mavesårsmidler og cremer o.l. Detailhandlens omsætning af de "resterende" lægemidler har ligget forholdsvis konstant, jf. figur 9. Fra 2006 til 2013 er omsætningen blot steget ca. 1 mio. kr. (2 pct.). Til sammenligning har apotekerne fået en meromsætning på 120 mio. kr. (36 pct.).

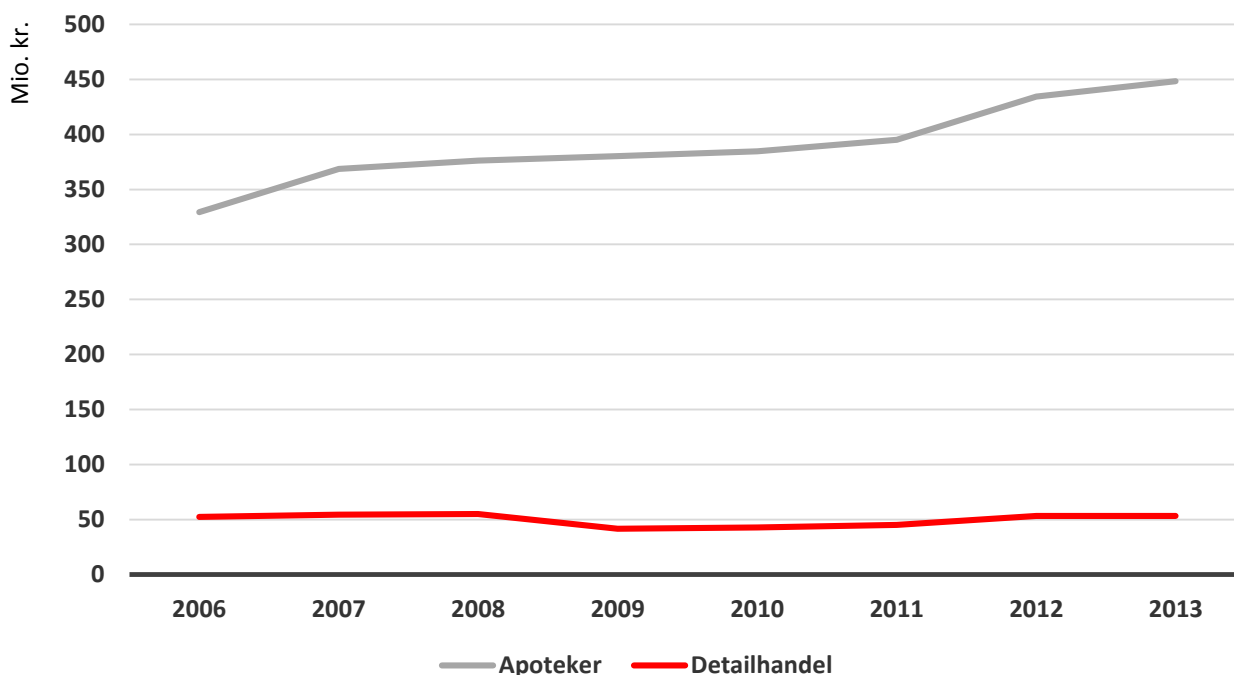
Detailhandlens omsætning af glucosamin og midler mod forstoppelse i perioden er faldet med hhv. 2 og 3 mio. kr. Frem til 2011 var faldet i glucosamin-salget væsentlig større (jf. figur 8A i appendikset), men tilskudsstoppet medførte en markant stigning i håndkøbssalget i 2012.

Udviklingen i apotekernes omsætning af de "resterende" lægemidler har været særlig markant i 2007 og 2012, hvor omsætningen er forøget med ca. 40 mio. kr. i begge år. Stigningen i disse år tilskrives tilgangen af lægemidler til det liberaliserede segment i april 2007 og december 2011. I perioden 2007-2011 er apotekernes salg steget med 27 mio. kr.

Apotekerne har oplevet en stigende omsætning i hver af de syv grupper under de "resterende" lægemidler. Udviklingen har været størst for allergimidlerne, der er steget med 30 mio. kr. (58 pct.), hvoraf omkring 13 mio. kr. tilskrives de nye liberaliseringer ved udgangen af 2011.

I perioden 2006-2013 har detailhandlen i gennemsnit haft en markedsandel på 32 pct. af salget af liberaliserede lægemidler, som sælges uden recept. Fra 2006 til 2013 er andelen steget fra 31 til 36 pct.

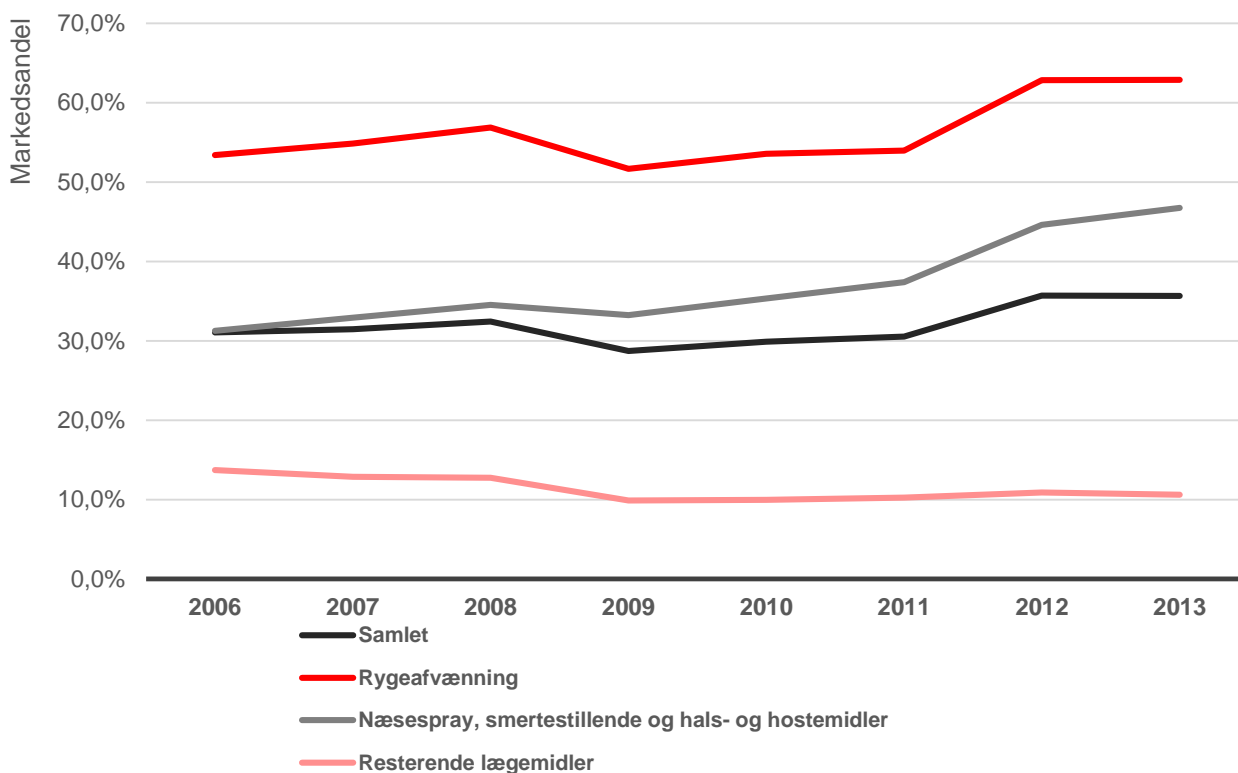
Figur 9. Udvikling i omsætningen af resterende lægemidler (ikke rygeafvænnings-, næsespray, smertestillende og hals- og hostemidler).

Detailhandlen har øget dets andel af det samlede marked for næsespray, smertestillende og hals- og hostemidler fra 31 til 47 pct., mens markedsandelen for rygeafvænningsmidler er steget fra 53 til 63 pct.

Detailhandlens markedsandel for de resterende lægemidler er faldet fra 14 til 11 pct. I 2013 havde dette marked en samlet værdi på 500 mio. kr., hvoraf detailhandlen altså kun stod for de 53 mio. kr.

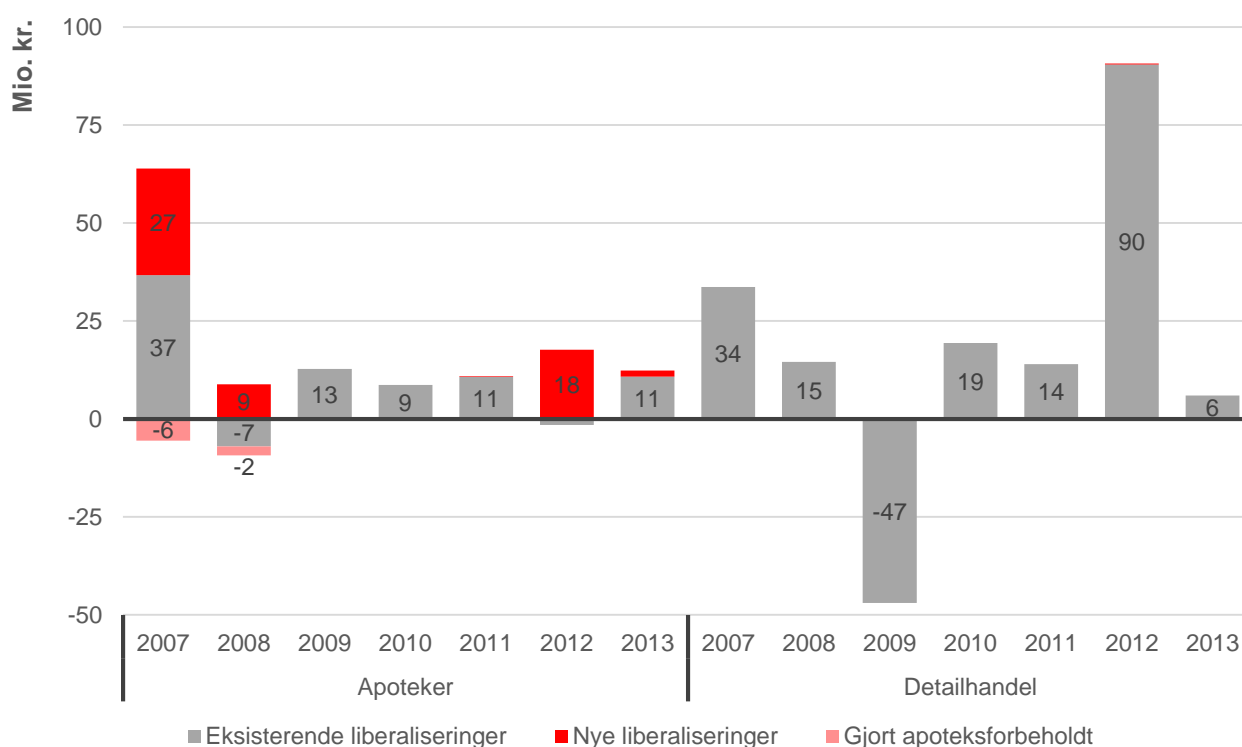
Figur 10. Detailhandlens markedsandele opgjort på overordnede lægemiddelgrupper, 2006-2013.

4. Nye liberaliseringer

Når lægemidler skifter udleveringsbestemmelse fra *apoteksforbeholdt* til *ikke-apoteksforbeholdt* håndkøbsmedicin, vil apotekernes salg af liberaliserede lægemidler automatisk stige, idet en del af apotekernes eksisterende lægemiddelsalg blot skifter betegnelse. For at adskille reelle mersalgs-stigninger fra "kunstige" stigninger som følge af nye udleveringsbestemmelser, klassificeres omsætningen de første 12 mdr. efter ændringen i udleveringsbestemmelse som "nye liberaliseringer".

Figur 11. Vækst i omsætning fra hhv. eksisterende, nye og fjernede liberaliseringer

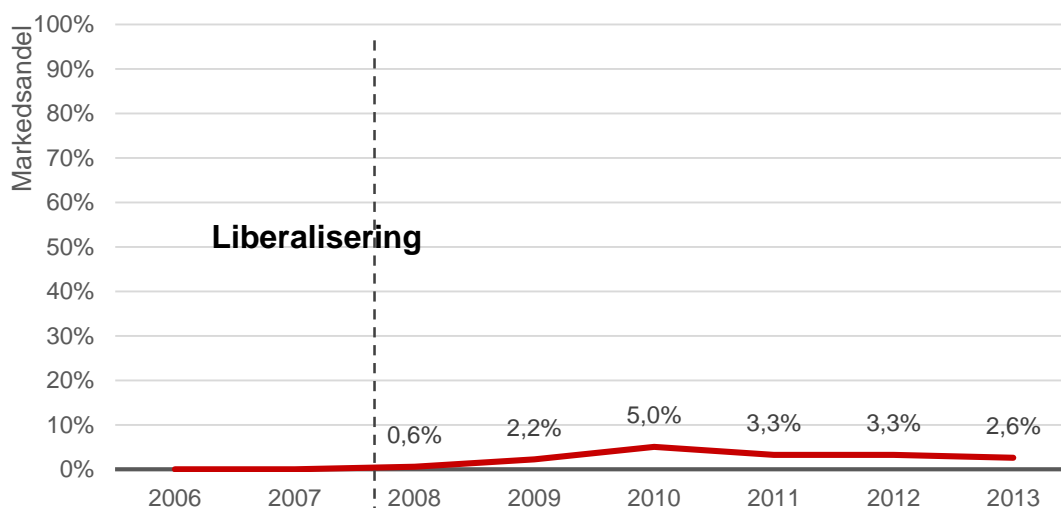

Note: klassificeringen "nye liberaliseringer" glæder de første 12 mdr. efter introduktionen. Den negative omsætning ved lægemidler gjort apoteksforbeholdte, svarer til lægemidlets omsætning de sidste 12 mdr. af perioden som liberaliseret.

En betydelig del af apotekernes positive vækst (ca. 40 pct. svarende til 46 mio. kr.) kommer fra liberalisering af deres eksisterende apoteksforbeholdte håndkøbsmedicin. I perioden 2006 til 2013 er apotekernes salg af liberaliserede lægemidler steget ca. 120 mio. kr. (jf. figur 4), hvoraf kun 75 mio. kr. kommer fra et reelt mersalg. Stigningerne fra nye liberaliseringer er beskrevet under figur 3 (midler mod forstoppelse, allergi og andre lægemidler).

Detailhandlen har omvendt intet synligt vækstbidrag fra tilføjelse af nye liberaliseringer. Dette indikerer, at konkurrencen fra detailhandlen ikke sker øjeblikkeligt. De markante udsving for detailhandlen i 2009 og 2012 kan henføres til salget af rygeafvænningsmidler.

Figur 10. Detailhandlens salg af lægemidler liberaliseret i 2007

I april 2007 blev der liberaliseret lægemidler med en samlet markedsværdi på ca. 35 mio. kr. (når der ses bort fra de håndkøbslægemidler, som blev solgt på recept). Tre år senere i 2010 har detailhandlen kun overtaget 5 pct. af markedet. Denne andel har været aftagende i perioden 2010-2013.

Det er eksempelvis liberaliseringen af Clotrimazol (anvendes mod svamp i kønsorganerne) og syreneutraliserende midler, som ikke har vundet indpas i detailhandlen. Der hvor detailhandlen har fået en betydelig andel af det liberaliserede marked, er eksempelvis inden for lokalanæstetika til hals og hoste. Se tabel 1.

Tabel 1. Liberaliseringerne i 2007 og detailhandlens omsætning i 2010 (i 1.000 kr.)

Lægemiddelgruppe	ATC-gruppe	Apotekernes omsætning før liberalisering	Detailhandlens omsætning i 2010
Andre	C01DA02: Glycerylnitrat	1.979	0
	G01AF02: Clotrimazol	14.918	24
	G03CA04: Estriol	711	7
Hals- og hostemidler	R02AD: Lokalanæstetika	2.914	1.009
Midler mod forstoppelse	A06A: Midler mod forstoppelse	3.858	0
Syreneutraliserende midler m.m.	A02BA: H2-receptor antagonist	9.584	5

Note: Omsætningen af nye liberaliserede lægemidler er baseret på apotekernes håndkøbssalg i de sidste 12 mdr. op til liberaliseringen. Poster (på ATC-niveau), hvor apotekernes omsætning var mindre end 100.000 kr. op til liberaliseringen, er udeladt af tabellen.

5. Appendiks

Tabel A1. Lægemiddelgruppernes sammensætning

<p>Cremer o.l. til huden ATC1: D ATC4: M02AA, N01BB</p> <p>Hudmidler mod svamp ATC3: D01A</p> <p>Hudmidler mod herpes (herunder forkølelsessår) ATC4: D06BB</p> <p>Creme/gel til lokale smerter (NSAID) ATC4: M02AA</p> <p>Lokalbedøvende hudmidler ATC4: D04AB, N01BB</p> <p>Andre hudmidler Resterende lægemidler i gruppen</p>
<p>Midler mod forstoppelse ATC: A06AB02, A06AB06, A06AB08, A06AC01, A06AD, A06AD02, A06AD10, A06AD11, A06AD12, A06AD65, A06AG01, A06AG02, A06AG10, A06AG11, A06AX01</p>
<p>Midler mod diarré ATC2: A07</p>
<p>Allergimidler ATC4: R06AD, R06AE, R06AX, R01AC, R01AD, S01GX</p> <p>Næsespray ATC2: R01</p> <p>Tabletter: ATC2: R06</p> <p>Øjenmidler ATC2: S01</p> <p>Andet allergi Restende lægemidler i gruppen</p>
<p>Svage smertestillende midler ATC: N02BA01, N02BA51, N02BB51, N02BE01, M01AE01</p>
<p>Syreneutraliserende midler m.m. ATC: A02AA04, A02AB04, A02AD01, A02AF**, A02BA01, A02BA02, A02BX02, A02BX13</p>
<p>Hals- og hostemidler ATC: R02AA03, R02AA05, R02AD**, R05CB01, R05CB02</p>
<p>Næsespray mod tilstoppelse ATC: R01AA05, R01AA07</p>
<p>Rygeafvænningsmidler ATC: N07BA01</p>
<p>Glucosamin ATC: M01AX05</p>
<p>Andre Resterende ikke-apoteksforbeholdte håndkøbslægemidler ATC: A01AA01, A01AB02, A01AB03, A03AX13, A11BA**, A12AA06, A12AA12, B01AC06, B02BC05, C01DA02, C01DA08, C05AD01, C05BA01, C05CA02, G01AF02, G03CA04, G04BE04, J01XX05, N07CA02, P01BC01, P03AC04, S01AX06, S01AX07, S01XA20, V07AB</p>

Tabel A2. Solgte mængder (i mio. enheder) opgjort på forhandler og lægemiddelgruppe, 2006-2013

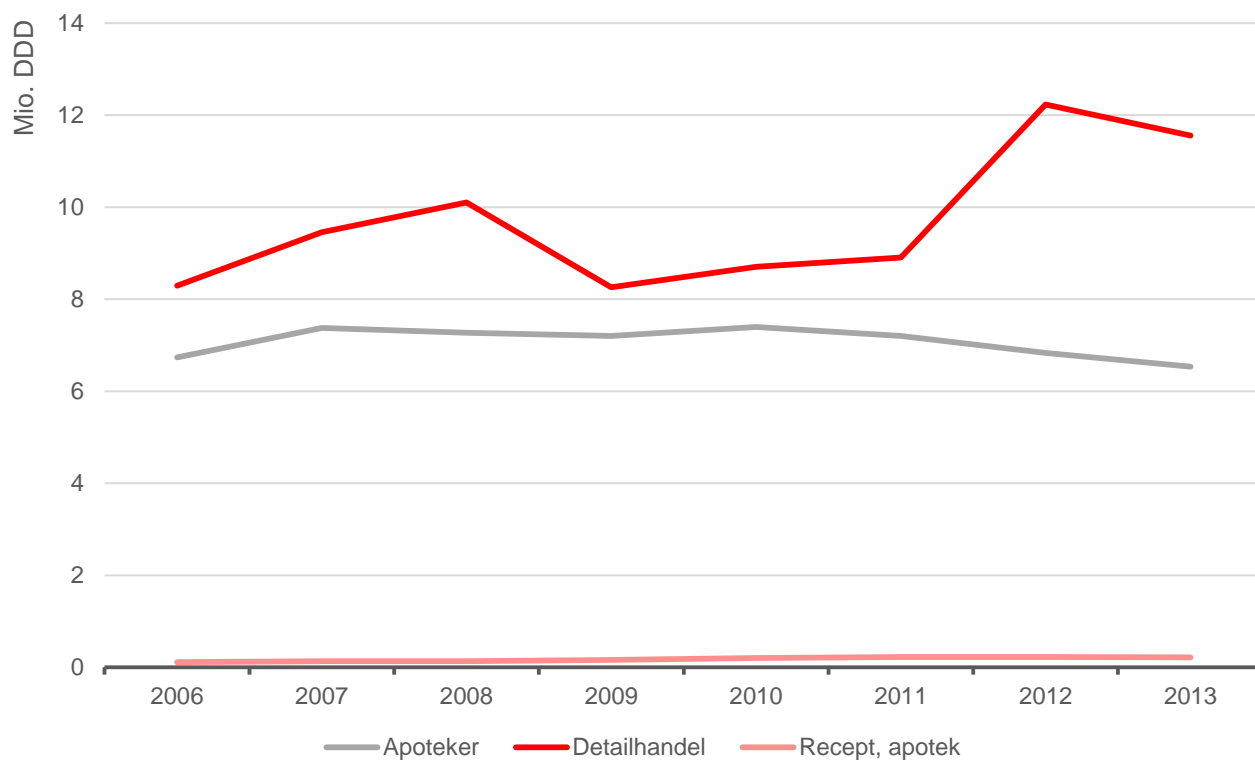
	Lægemiddelgruppe	Underopdeling	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
Apoteker, håndkøbssalg	Allergimidler	Næsespray	0,55	0,72	0,62	0,61	0,53	0,56	0,63	0,66	
		Tabletter	15,15	16,30	17,07	18,77	19,30	21,59	22,41	23,18	
		Øjenmidler	0,02	0,06	0,05	0,08	0,04	0,41	2,69	3,14	
	Andre		N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	
	Rygeafvænningsmidler		6,74	7,38	7,27	7,20	7,40	7,20	6,83	6,54	
	Cremer o.l. til huden	...Andre hudmidler		N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
		...til lokale smerter (NSAID)		11,34	17,01	16,38	14,43	16,62	20,73	21,00	23,45
		...mod herpes (herunder forkølelssår)		0,74	0,76	0,76	0,73	0,74	0,71	0,62	0,63
		...mod svamp		10,28	9,74	9,46	8,90	8,71	8,52	6,21	7,70
		...Lokalbedøvende hudmidler		7,77	6,93	6,58	5,79	5,68	5,42	4,91	5,04
	Glucosamin		1,79	1,61	1,69	2,63	3,00	3,24	8,79	9,60	
	Hals- og hostemidler		9,82	10,60	10,59	10,53	10,82	11,80	11,01	10,69	
	Midler mod diarré		3,69	3,93	3,93	3,27	3,05	2,66	2,39	2,43	
	Midler mod forstoppelse		26,93	26,12	25,11	23,96	23,10	22,55	21,84	21,60	
	Næsespray mod tilstoppelse		14,69	15,54	14,68	13,70	14,83	13,98	12,24	11,33	
Svage smertestillende midler		2,70	2,67	2,49	2,43	2,35	2,37	2,24	3,32		
Syreneutraliserende midler m.m.		11,90	14,28	14,43	13,79	13,31	13,37	13,55	13,50		
Detailhandel	Allergimidler	Næsespray	0,00	0,00	0,00	0,01	0,02	0,02	0,01	0,02	
		Tabletter	1,23	1,34	1,43	1,05	1,03	1,13	1,27	1,23	
		Øjenmidler	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,06	0,08	
	Andre		N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	
	Rygeafvænningsmidler		8,29	9,45	10,10	8,26	8,70	8,91	12,23	11,56	
	Cremer o.l. til huden	...Andre hudmidler		N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
		...til lokale smerter (NSAID)		2,77	4,19	3,15	2,04	2,44	3,29	3,92	4,60
		...mod herpes (herunder forkølelssår)		0,17	0,20	0,21	0,15	0,17	0,17	0,18	0,18
		...mod svamp		0,77	0,69	0,68	0,38	0,39	0,45	0,28	0,30
		...Lokalbedøvende hudmidler		0,55	0,70	0,44	0,35	0,19	0,25	0,83	0,17
	Glucosamin		4,43	3,81	4,09	3,05	2,99	3,26	4,01	4,33	
	Hals- og hostemidler		2,15	2,62	2,55	2,23	2,30	2,49	2,99	3,02	
	Midler mod diarré		0,61	0,64	0,67	0,41	0,28	0,27	0,31	0,31	
	Midler mod forstoppelse		3,12	3,21	3,08	2,11	2,00	1,89	1,91	1,59	
	Næsespray mod tilstoppelse		9,55	11,35	12,01	11,00	12,53	13,29	16,60	16,69	
Svage smertestillende midler		3,35	3,66	3,58	3,39	3,81	4,08	4,87	6,07		
Syreneutraliserende midler m.m.		1,54	1,65	1,64	1,38	1,43	1,46	1,62	1,50		
Apoteker, receptsalg	Allergimidler	Næsespray	0,31	0,33	0,31	0,31	0,26	0,25	0,22	0,21	
		Tabletter	15,93	16,34	16,53	16,70	16,41	16,78	18,29	17,87	
		Øjenmidler	0,03	0,06	0,07	0,10	0,08	0,16	2,41	2,30	
	Andre		N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	
	Rygeafvænningsmidler		0,11	0,13	0,13	0,16	0,20	0,22	0,23	0,22	
	Cremer o.l. til huden	...Andre hudmidler		N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
		...til lokale smerter (NSAID)		1,18	1,50	1,52	1,46	1,61	1,83	1,74	1,77
		...mod herpes (herunder forkølelssår)		0,05	0,05	0,04	0,04	0,04	0,03	0,03	0,03
		...mod svamp		3,08	3,03	3,14	3,18	3,15	3,20	2,83	2,79
		...Lokalbedøvende hudmidler		0,47	0,50	0,49	0,48	0,58	0,59	0,50	0,48
	Glucosamin		24,37	22,71	22,78	25,80	26,80	28,39	2,77	1,59	
	Hals- og hostemidler		1,51	1,33	1,30	1,28	1,29	1,31	1,42	1,35	
	Midler mod diarré		0,58	0,59	0,61	0,63	0,66	0,67	0,68	0,71	
	Midler mod forstoppelse		17,17	16,38	15,79	15,35	15,37	15,20	15,28	15,31	
	Næsespray mod tilstoppelse		0,24	0,24	0,23	0,22	0,24	0,22	0,19	0,18	
Svage smertestillende midler		0,03	0,04	0,04	0,05	0,06	0,06	0,06	0,09		
Syreneutraliserende midler m.m.		2,27	5,07	5,14	4,75	4,40	2,84	2,64	2,54		

Note: Mængderne opgøres primært i definerede døgndosis (DDD). Gruppen cremer o.l. til huden er opgjort i ml og gram. N/A er indsat for hvor gruppen dækker over lægemidler, der måles i forskellige enheder, som ikke kan summeres.

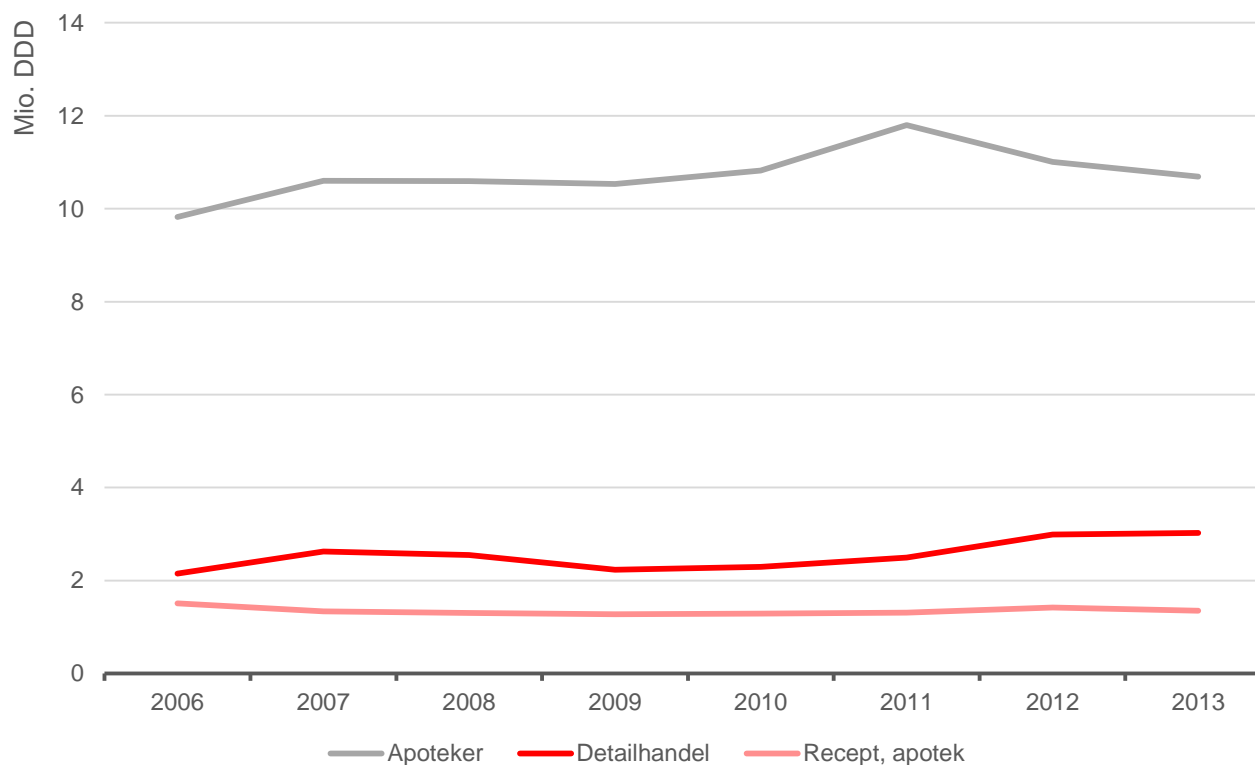
Tabel A3. Omsætning (i mio. kr.) opgjort på forhandler og lægemiddelgruppe, 2006-2013

	Lægemiddelgruppe	Underopdeling	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
Apoteker, håndkøbsalg	Allergimidler	Næsespray	4,13	5,60	4,88	4,73	4,71	4,65	5,31	5,27	
		Tabletter	47,38	48,17	47,61	51,28	51,07	56,01	63,11	62,79	
		Øjenmidler	0,07	0,18	0,14	0,21	0,13	1,29	12,23	13,66	
	Andre		33,44	39,19	40,01	42,35	42,57	44,36	48,76	48,86	
	Rygeafvænningsmidler		136,73	144,20	140,22	143,06	136,32	135,22	128,43	122,04	
	Cremer o.l. til huden	...Andre hudmidler		21,76	23,55	24,85	24,92	24,51	22,12	21,43	21,86
		...til lokale smerter (NSAID)		16,52	27,62	25,54	21,42	23,27	28,14	30,18	34,19
		...mod herpes (herunder forkølelssår)		16,69	17,81	18,18	17,94	17,27	16,71	15,59	16,31
		...mod svamp		23,08	24,48	23,41	24,02	23,88	24,05	25,27	27,62
		...Lokalbedøvende hudmidler		11,19	11,01	11,55	11,68	12,08	11,83	11,41	11,77
	Glucosamin		7,67	7,00	7,58	11,77	13,10	14,53	31,72	34,44	
	Hals- og hostemidler		65,78	73,88	74,47	80,26	85,27	89,80	81,88	80,86	
	Midler mod diarré		35,19	40,05	42,70	39,29	40,26	37,77	35,57	35,45	
	Midler mod forstoppelse		57,73	62,04	65,50	66,60	68,31	69,31	69,88	72,44	
	Næsespray mod tilstoppelse		55,29	59,69	56,54	54,87	59,56	55,54	47,92	44,11	
	Svage smertestillende midler		35,38	38,01	36,25	38,04	39,01	40,04	38,97	48,31	
	Syreneutraliserende midler m.m.		54,45	61,90	64,28	64,03	63,57	64,21	63,88	63,60	
Detailhandel	Allergimidler	Næsespray	0,01	0,00	0,00	0,05	0,17	0,16	0,12	0,13	
		Tabletter	7,50	8,26	8,39	6,57	6,71	7,42	8,59	8,37	
		Øjenmidler	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,27	0,33	
	Andre		0,12	0,16	0,24	0,54	0,72	0,73	0,85	0,96	
	Rygeafvænningsmidler		156,64	175,18	185,01	152,85	157,13	158,59	217,07	206,69	
	Cremer o.l. til huden	...Andre hudmidler		0,45	0,71	0,79	0,95	0,70	0,88	0,70	0,01
		...til lokale smerter (NSAID)		3,58	5,43	4,07	2,56	3,08	4,28	5,37	6,45
		...mod herpes (herunder forkølelssår)		4,15	4,84	5,07	3,67	3,99	4,10	4,39	4,54
		...mod svamp		1,89	2,09	1,99	1,02	0,99	1,18	1,03	0,95
		...Lokalbedøvende hudmidler		0,36	0,47	0,60	0,77	0,59	1,05	0,77	0,76
	Glucosamin		18,00	15,40	16,62	12,36	12,09	11,52	15,39	16,14	
	Hals- og hostemidler		15,68	19,91	20,51	20,15	23,81	26,37	33,67	36,82	
	Midler mod diarré		3,70	4,19	4,60	3,45	3,21	3,43	4,28	4,52	
	Midler mod forstoppelse		5,24	5,24	4,93	2,98	3,10	3,05	2,95	2,48	
	Næsespray mod tilstoppelse		31,51	37,60	40,70	38,69	44,37	47,46	58,11	59,92	
	Svage smertestillende midler		23,97	26,67	26,94	27,43	32,29	36,78	44,18	55,35	
	Syreneutraliserende midler m.m.		7,37	7,71	7,68	6,79	7,28	7,36	8,40	7,61	
Apoteker, receptsalg	Allergimidler	Næsespray	2,87	3,02	2,94	2,93	2,59	2,57	2,21	1,98	
		Tabletter	42,50	43,30	43,19	43,16	41,65	42,10	51,44	49,49	
		Øjenmidler	0,10	0,20	0,25	0,31	0,28	0,60	15,54	14,53	
	Andre		117,72	81,23	58,10	60,49	62,20	63,30	67,20	63,39	
	Rygeafvænningsmidler		2,18	2,55	2,62	3,17	3,77	4,17	4,25	3,98	
	Cremer o.l. til huden	...Andre hudmidler		4,07	3,86	3,71	3,71	3,72	3,65	3,84	3,61
		...til lokale smerter (NSAID)		2,02	2,48	2,49	2,28	2,40	2,64	2,60	2,64
		...mod herpes (herunder forkølelssår)		1,34	1,26	1,20	1,13	1,03	0,92	0,86	0,79
		...mod svamp		8,88	8,78	8,90	9,32	9,45	9,58	10,67	10,01
		...Lokalbedøvende hudmidler		1,38	1,61	1,87	1,98	2,24	2,12	1,87	1,84
	Glucosamin		102,10	96,15	98,20	110,93	114,84	130,29	10,28	5,85	
	Hals- og hostemidler		7,36	6,53	6,42	6,42	6,52	6,56	6,99	6,71	
	Midler mod diarré		9,10	9,39	9,91	10,24	11,26	11,71	12,00	12,63	
	Midler mod forstoppelse		45,55	49,64	52,95	56,55	60,37	63,56	67,74	70,92	
	Næsespray mod tilstoppelse		1,14	1,18	1,08	1,13	1,20	1,02	0,82	0,77	
	Svage smertestillende midler		0,84	0,92	0,93	1,13	1,36	1,36	1,36	1,86	
	Syreneutraliserende midler m.m.		7,99	18,57	21,29	20,19	19,12	11,69	10,45	9,89	

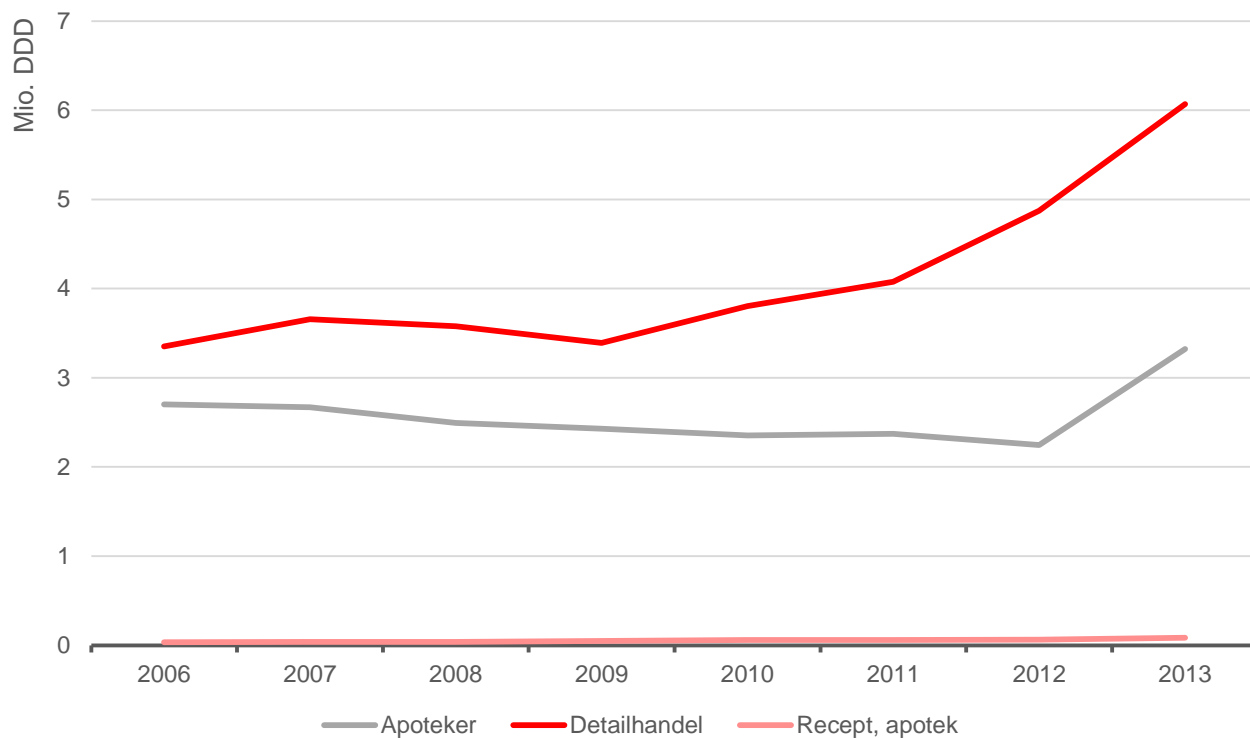
Figur A1. Salg af rygeafvænningsmidler, opgjort i mængder

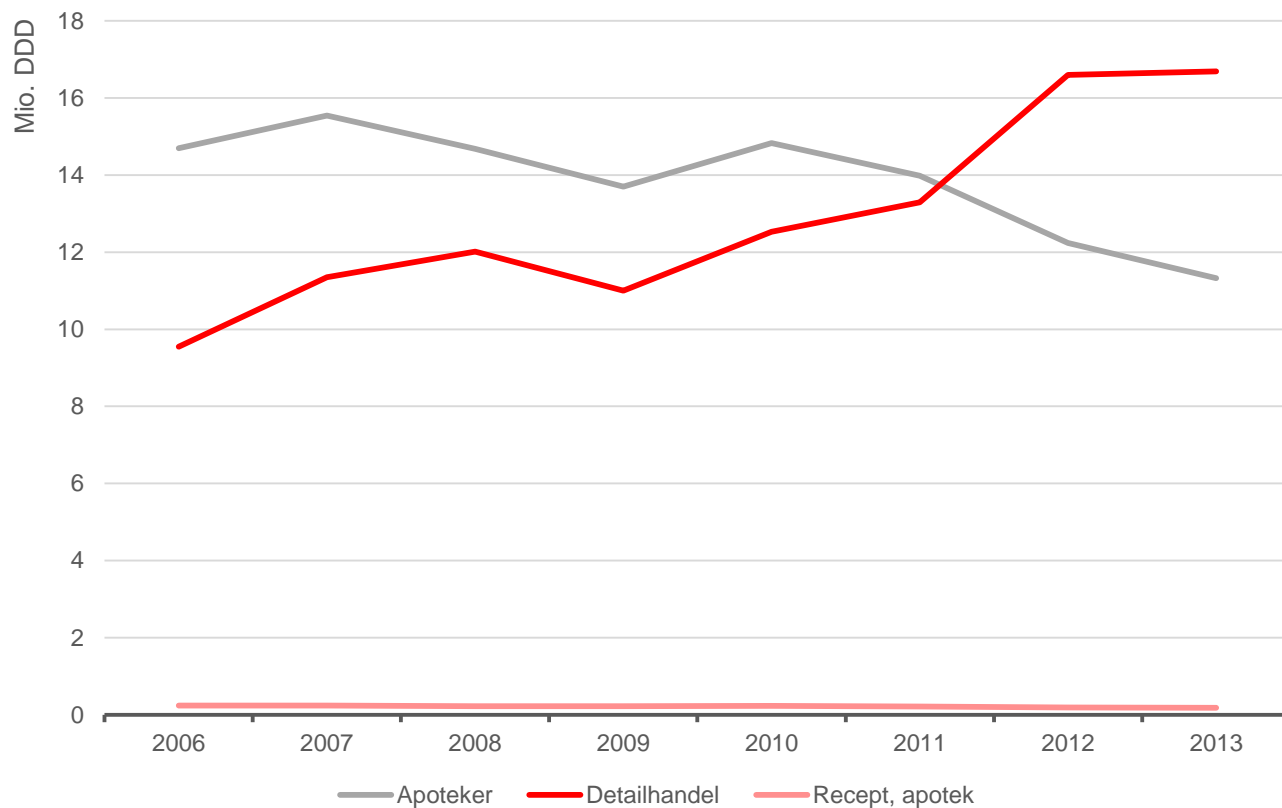
Figur A2. Salg af hals- og hostemidler, opgjort i mængder

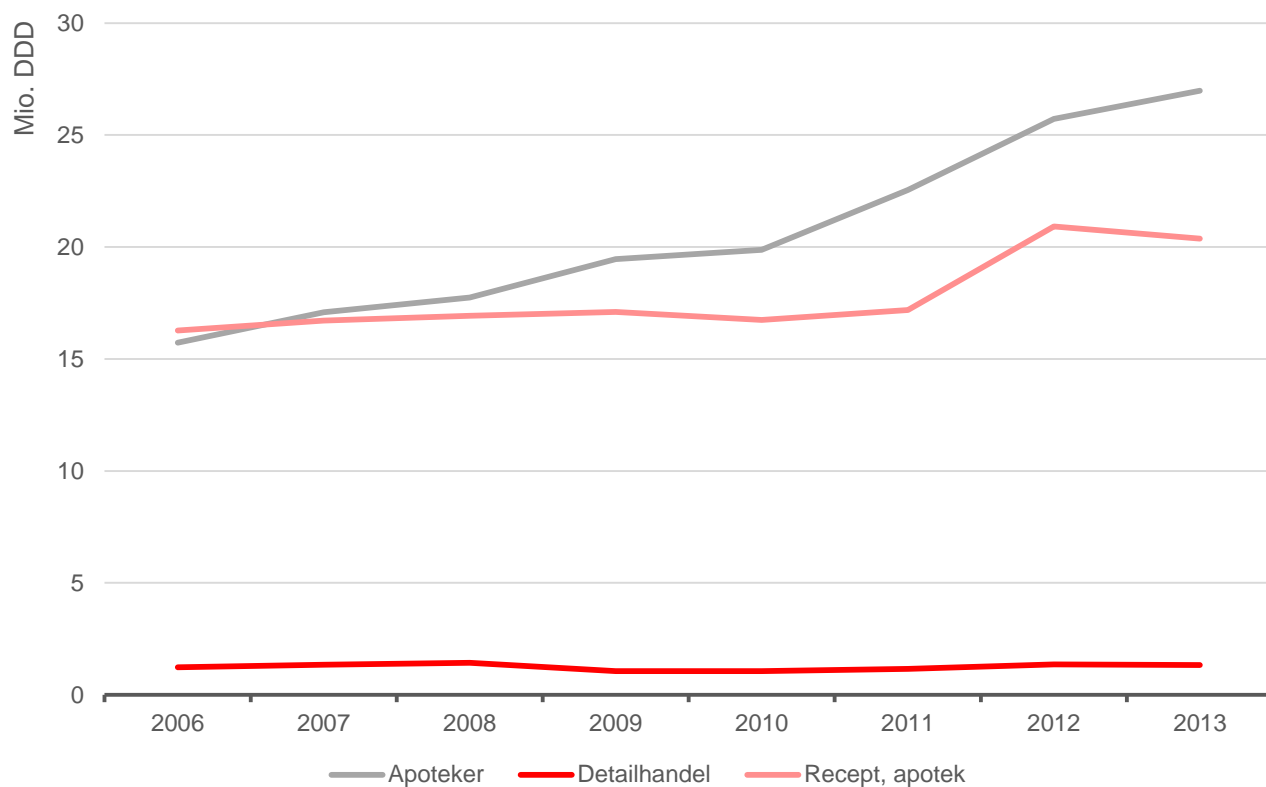
Figur A3. Salg af svage smertestillende lægemidler, opgjort i mængder

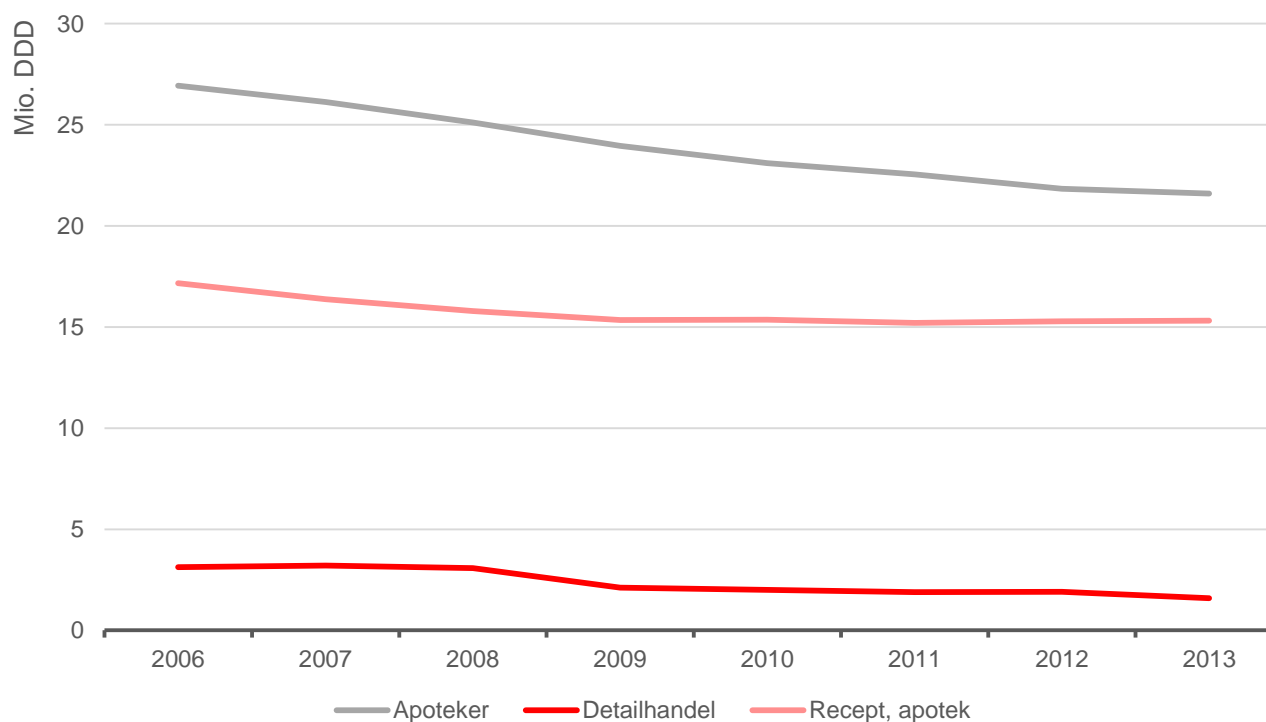
Figur A4. Salg af næsespray mod tilstoppelse, opgjort i mængder

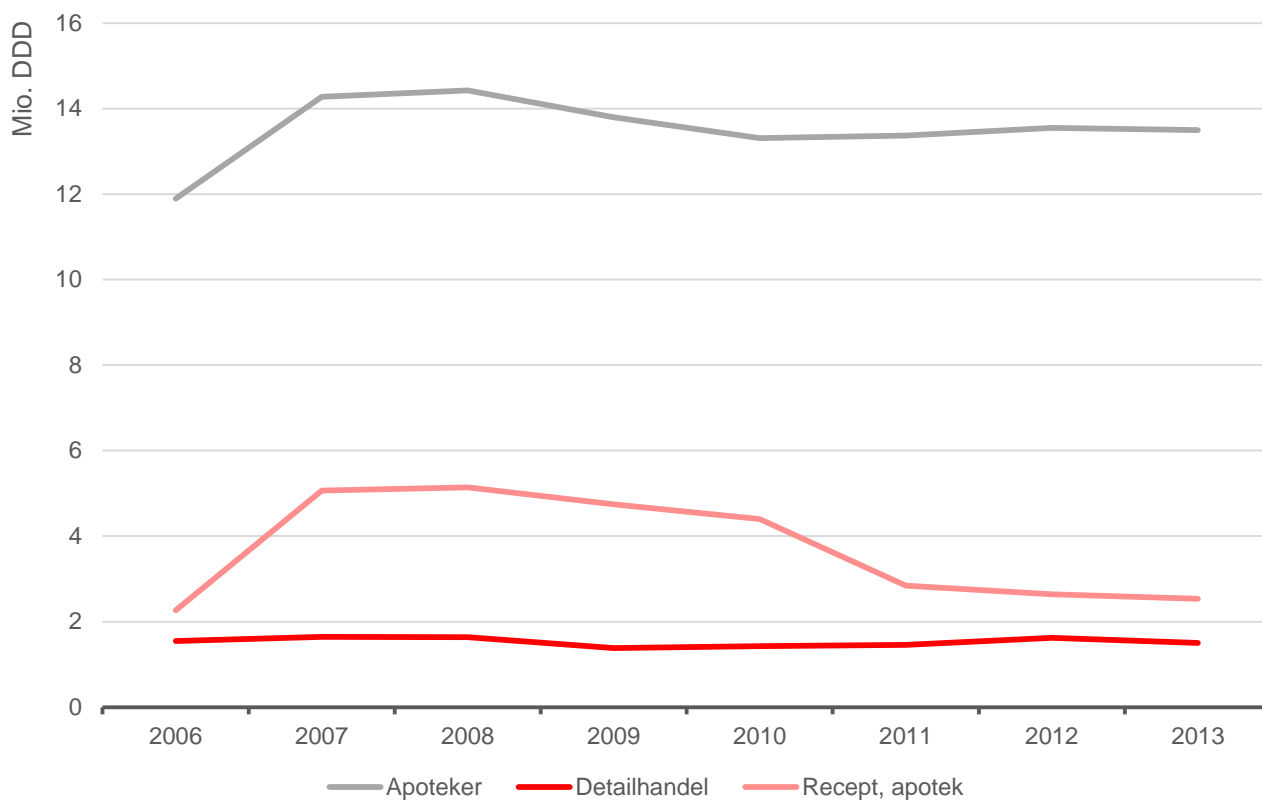
Figur A5. Salg af allergimidler, opgjort i mængder

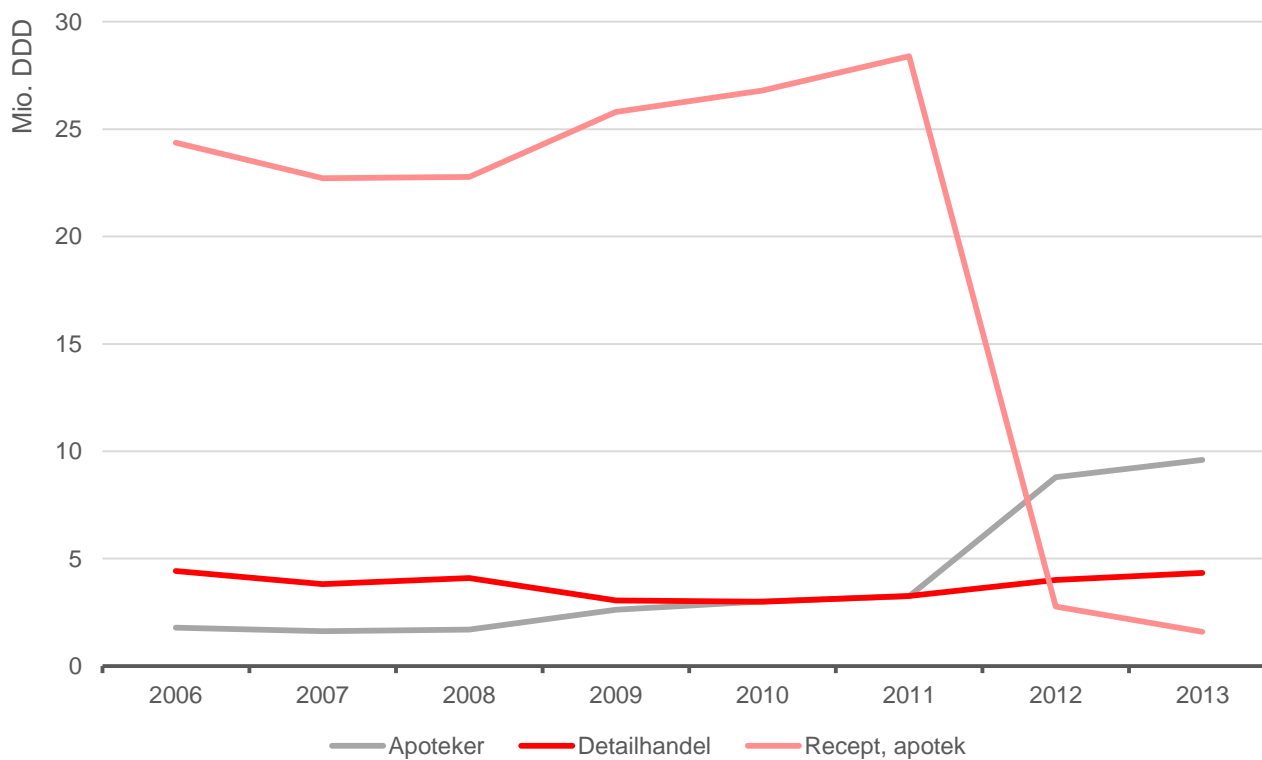
Figur A6. Salg af midler mod forstoppelse, opgjort i mængder

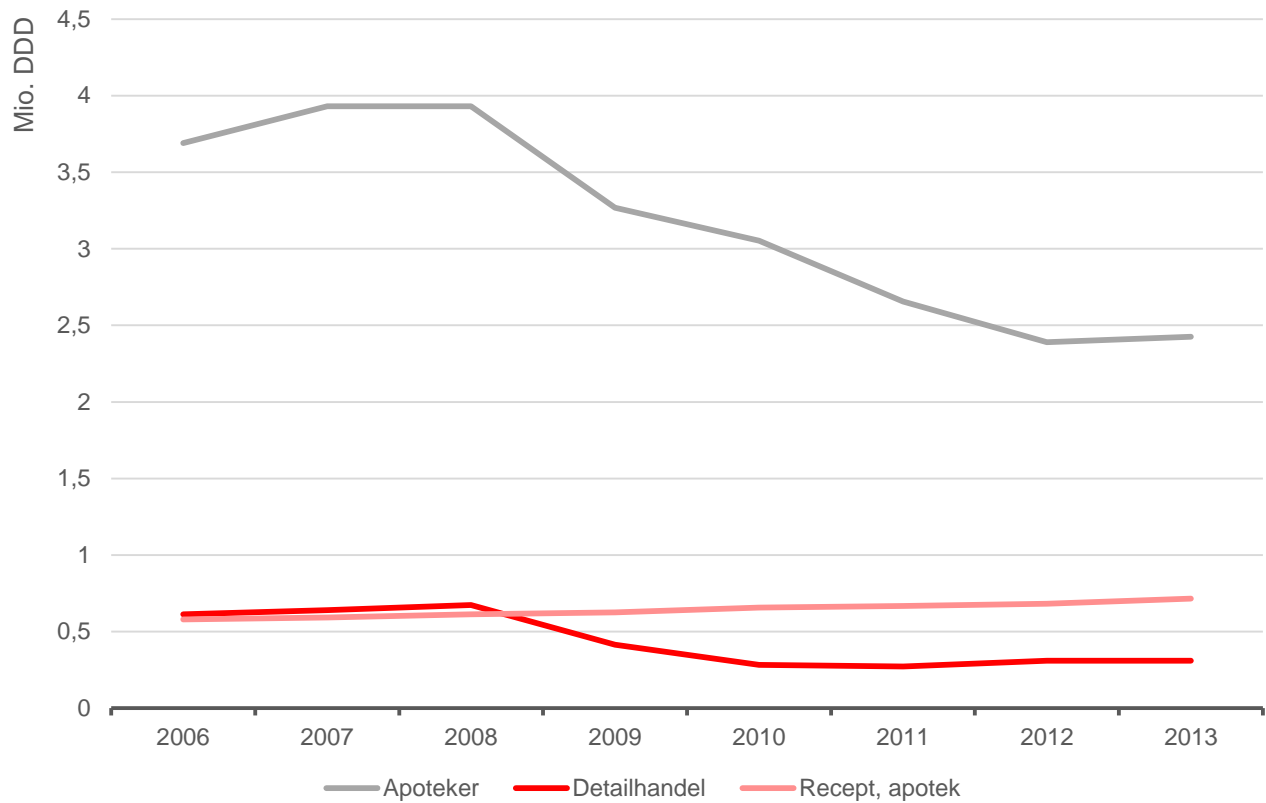
Figur A7. Salg af syreneutraliserende midler m.m., opgjort i mængder

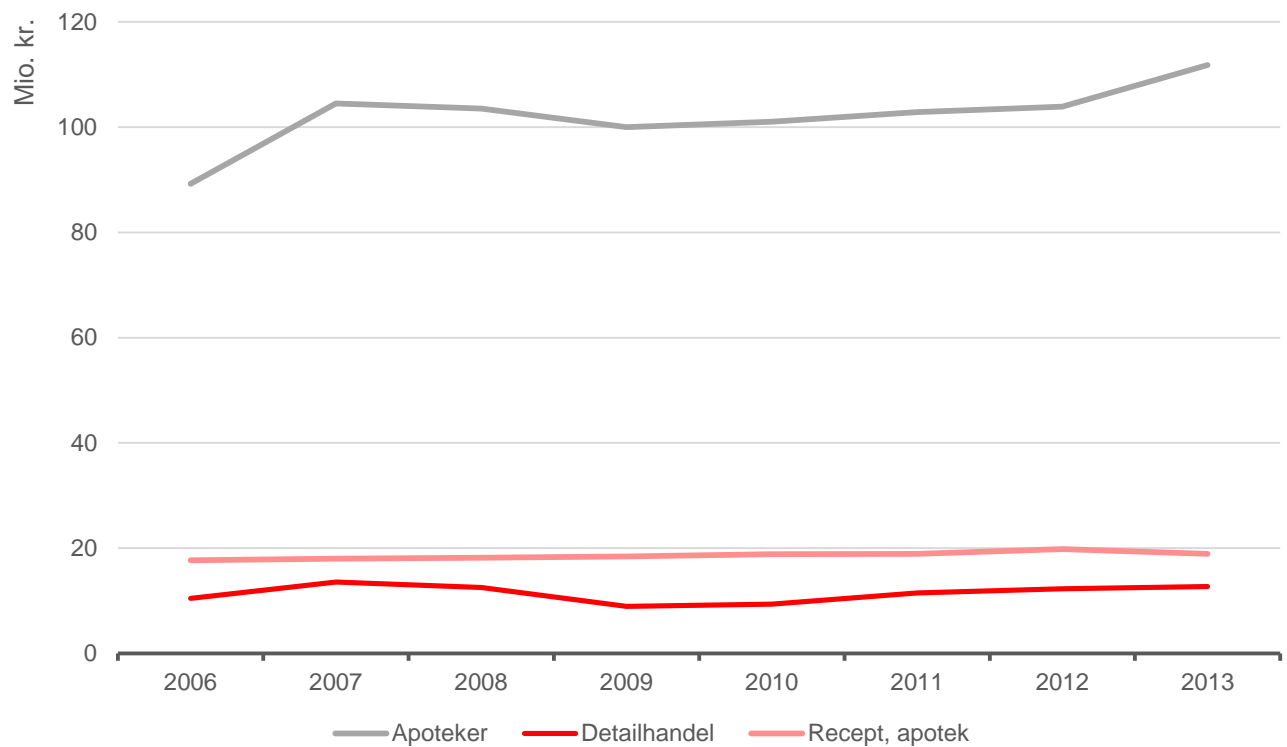
Figur A8. Salg af glucosamin, opgjort i mængder

Figur A9. Salg af midler mod diarré, opgjort i mængder

Figur A10. Omsætningen af cremer o.l. til huden

Figur A11. Omsætningen af andre liberaliserede lægemidler

